

Briuselis, 2026 m. rugpjūčio 13 d.
(OR. en)

12395/26
ADD 1

PROCIV 165
COHAFA 69
COJUR 45

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. liepos 27 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 401 annex
Dalykas:	PRIEDAS prie rekomendacijos dėl Tarybos sprendimo kuriuo Europos Komisijai suteikiami įgaliojimai Europos Sąjungos vardu dalyvauti Jungtinių Tautų Organizacijos derybose dėl tarptautinio susitarimo dėl asmenų apsaugos nelaimių atveju

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 401 final.

Prid.: COM(2026) 401 final

EUROPOS
KOMISIJA

Bruselis, 2026 07 28
COM(2026) 401 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

rekomendacijos dėl Tarybos sprendimo

**kuriuo Europos Komisijai suteikiami įgaliojimai Europos Sąjungos vardu dalyvauti
Jungtinių Tautų Organizacijos derybose dėl tarptautinio susitarimo dėl asmenų
apsaugos nelaimių atveju**

PRIEDĖLIS

DERYBINIAI NURODYMAI DERYBOMS DĖL TARPTAUTINIO SUSITARIMO DĖL ASMENŲ APSAUGOS NELAIMIŲ ATVEJU

Kalbant apie derybų procesą, ES turėtų siekti, kad jis būtų atviras, įtraukus, skaidrus ir grindžiamas geranorišku bendradarbiavimu.

Bendrieji derybų tikslai. Sąjunga turėtų siekti, kad:

- 1) konvencija ne tik būtų skatinamos žmogaus teisės, tarptautinės teisės principai ir Jungtinių Tautų Chartijoje įtvirtintas taisyklės bei principai, bet joje taip pat būtų nustatyti veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo nelaimių valdymo srityje principai, visų pirma tais atvejais, kai nelaimės mastas akivaizdžiai viršija valstybės pajėgumus;
- 2) konvencija atitiktų 2015–2030 m. Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programos principus¹ ir joje būtų visapusiškai atsižvelgta į pagrindines Sendajaus programos laikotarpio vidurio peržiūros išvadas²;
- 3) konvencijos nuostatos būtų suderinamos su ES teisine sistema humanitarinės pagalbos srityje, t. y. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1257/962, priimtu remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 214 straipsniu, ir teisine sistema, kuri taikoma ES paramai valstybių narių civilinės saugos srities veiksmams pagal SESV 196 straipsnį, taip pat tuo pagrindu priimtais antrinės teisės aktais, Sprendimu 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo. Konvencijos nuostatos taip pat turėtų būti suderinamos su 2026 m. gegužės 27 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendro komunikato³ principais;
- 4) konvencijos nuostatos taip pat turėtų būti suderinamos su ES ir jos valstybių narių tarptautiniais įsipareigojimais;
- 5) konvencijos nuostatomis būtų užtikrinama tinkama pusiausvyra tarp nukentėjusių žmonių apsaugos, gerbiant jų teises ir tenkinant jų esminius poreikius, ir visapusiškos pagarbos valstybių teritorinio suverenumo principui, kuri reiškia, kad pirminė atsakomybė už pagalbos nelaimės atveju teikimą tenka nukentėjusioms valstybėms;
- 6) konvencijoje būtų laikomasi humanitarinių neutralumo, nešališkumo, humaniškumo ir nepriklausomumo principų, kurie turi būti skatinami ir visapusiškai gerbiami, be kita ko, teikiant pagalbą nelaimės atveju, kaip įtvirtinta Europos konsensuse dėl humanitarinės pagalbos⁴;
- 7) konvencijos tekste būtų nurodyta, kad ginkluotų konfliktų atvejais taisyklės dėl tų pačių klausimų turėtų būti aiškinamos, kiek tai įmanoma, taip, kad atsirastų vienas tarpusavyje suderinamų pareigų rinkinys. Jei iškiltų nesuderinamų prieštaravimų, tarptautinė humanitarinė teisė kaip *lex specialis* yra viršesnė ir jokia konvencijos nuostata negali būti suprantama ar aiškinama kaip daranti poveikį tarptautinei humanitarinei teisei. Be to, neturi būti *a priori*

¹ 2015 m. birželio 3 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimta Rezoliucija 69/283.

² Pagrindinės Sendajaus programos laikotarpio vidurio peržiūros išvados.

³ [Bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai](#) „Ginti vertybes, skatinti reformas, užtikrinti poveikį: ES humanitariniai veiksmai keičiantis pasaulio tvarkai“, JOIN(2026)25 *final*, 2025 m. gegužės 27 d.

⁴ Tarybos, Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų, Europos Parlamento ir Komisijos bendras pareiškimas (2008/C 25/01).

atsisakyta taikyti konvenciją, visų pirma atsižvelgiant į sudėtingų ekstremaliųjų situacijų atvejus, kai vietovėje, kurioje vyksta ginkluotas konfliktas, įvyksta nelaimė.

Derybų dalykas. ES turėtų siekti, kad:

8) konvencijos taikymo sritis apimtų visus nelaimių valdymo etapus, įskaitant prevenciją, pasirėngimą ir reagavimą, ir ja būtų skatinamas tarptautinis bendradarbiavimas nelaimių valdymo srityje, visų pirma dėl nelaimių, kurios daro didelį tarpvalstybinį poveikį arba viršija valstybės nacionalinius reagavimo pajėgumus;

9) konvencijos nuostatose būtų visapusiškai pripažįstama, kad svarbu tenkinti esminius nukentėjusių žmonių poreikius, kartu gerbiant jų pagrindines teises, užtikrinant šių dviejų vienas kitą papildančių požiūrių pusiausvyrą;

10) konvencijoje būtų pateiktos tokios nelaimių apibrėžtys, pagal kurias būtų galima reaguoti į neigiamus įvykio padarinius nukentėjusiems asmenims, neatsižvelgiant į nelaimės kilmę. Apibrėžtyse turėtų būti vengiama bet kokių neaiškių ar pernelyg aukštų konvencijos nuostatų taikymo ribų; žala kultūros vertybėms turėtų būti priskiriama prie galimų neigiamų nelaimės padarinių;

11) konvencijos nuostatos visiškai atitiktų Oslo gaires dėl užsienio karinių ir civilinės gynybos išteklių naudojimo teikiant pagalbą nelaimės atveju⁵, pripažįstant, kad šie ištekliai gali būti naudojami tik tais atvejais, kai nėra panašios civilinės alternatyvos ir kritinį humanitarinį poreikį galima patenkinti tik naudojant karinius išteklius;

12) pagalbą teikiančių subjektų apibrėžtyje būtų nuoroda į regioninės integracijos organizacijas, taip pripažįstant tokių organizacijų kaip ES vaidmenį teikiant paramą nelaimių valdymo veiklai;

13) išorės pagalbos apibrėžtis būtų plati ir apimtų ekspertines žinias;

14) konvencijoje būtų aiškiai nurodyta, kad reaguojant į nelaimes turi būti laikomasi keturių humanitarinių principų – neutralumo, nešališkumo, humaniškumo ir nepriklausomumo. Pagrindinis priemonės tikslas – apsaugoti nukentėjusius asmenis, išsaugant pagarbą jų teisėms ir tenkinant būtiniausius jų poreikius, atsižvelgiant į konkrečią nuo nelaimės neproporcingai nukentėjusių asmenų, įskaitant asmenis, patiriančius daugialypę ir tarpusavyje susijusių formų diskriminaciją, padėtį, ir ypatingą dėmesį skiriant moterų, vaikų ir neįgaliųjų teisėms ir poreikiams;

15) konvencijoje būtų nustatyta valstybių pareiga bendradarbiauti tarpusavyje ir su atitinkamomis tarptautinėmis vyriausybėmis ir nevyriausybėmis organizacijomis visais nelaimių valdymo etapais, įskaitant nelaimių rizikos mažinimą, kad būtų tinkamai reaguojama į didėjančių nelaimių skaičių, sudėtingumą ir intensyvumą. Nukentėjusios valstybės turi pareigą kreiptis išorės pagalbos, kai nelaimės mastas akivaizdžiai viršija jų pajėgumus. Konvencijoje taip pat turėtų būti paminėtas didelės apimties, bet nebaigtinis bendradarbiavimo formų sąrašas;

16) konvencijoje būtų įtvirtinta valstybių pareiga tinkamomis priemonėmis mažinti nelaimių riziką;

17) į konvencijos nuostatas būtų aiškiai įtraukta nukentėjusiosios valstybės pareiga apsaugoti nukentėjusius asmenis ir teikti pagalbą, o tai reiškia pareigą užtikrinti, kad pagalba būtų teikiama laiku ir veiksmingai, ir sudaryti sąlygas pagalbos reikalingiems žmonėms gauti

⁵ 2007 m. lapkričio mėn. Humanitarinių reikalų koordinavimo biuro Oslo gairės.

pagalbą iš išorės. Nors nukentėjusioji valstybė, atsižvelgdama į nukentėjusių žmonių teises ir poreikius, turi teisę nustatyti išorės pagalbos teikimo sąlygas, nuostatose turėtų būti aiškiai nurodyta, kad nukentėjusioji valstybė negali savavališkai atmesti išorės pagalbos pasiūlymų. Nuostatose taip pat turėtų būti nurodyta, kad nukentėjusioji valstybė turi sudaryti palankias sąlygas teikti pagalbą ir apsaugoti pagalbą teikiančius darbuotojus, įrangą ir prekes, skirtas pagalbai nelaimės atveju teikti;

18) konvencijoje turėtų būti nustatytos būtiniausios veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo procedūrinės taisyklės, kuriomis užtikrinamas sklandus laipsniškas išorės pagalbos nutraukimas.

Konvencijos veikimas. ES turėtų siekti, kad:

19) konvencija būtų išsaugomos esamos pasaulinės ir regioninės priemonės ir vykdomas tarptautinis bendradarbiavimas, susijęs su pagalba nelaimės atveju. Visų pirma ES valstybės narės, palaikydamos tarpusavio santykius, galėtų toliau taikyti ES taisykles;

20) konvencijoje būtų numatytas nesudėtingas ir tinkamas jos įgyvendinimo užtikrinimo mechanizmas ir numatytos baigiamosios nuostatos, įskaitant pasirašymą, ratifikavimą, priėmimą, patvirtinimą ir prisijungimą, įsigaliojimą, dalinį pakeitimą, galiojimo sustabdymą, denonsavimą ir depozitarą bei kalbas;

21) konvencija būtų užtikrinamas veiksmingas visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant nevyriausybinės organizacijas ir kitas pilietinės visuomenės organizacijas, dalyvavimas ir bendradarbiavimas, skirtas jos įgyvendinimui remti;

22) pagal konvenciją būtų leidžiama ES tapti jos šalimi ir dalyvauti taikant ginčų sprendimo mechanizmą.

Apskritai derybų procedūra turi būti tokia:

23) Komisija turėtų stengtis užtikrinti, kad konvencija derėtų su atitinkamais ES teisės aktais ir politika, taip pat su ES įsipareigojimais pagal kitus atitinkamus daugiašalius susitarimus;

24) Komisija turėtų ES vardu vesti derybas klausimais, kurie pagal Sutartis priklauso jos kompetencijai;

25) deryboms, įskaitant kiekvieną derybų raundą, turi būti rengiamasi iš anksto. Šiuo tikslu Komisija informuoja Tarybą apie numatomą tvarkaraštį ir klausimus, dėl kurių bus deramasi, ir kuo anksčiau pasidalija atitinkama informacija;

26) pagal lojalaus bendradarbiavimo principą Komisija ir valstybės narės turėtų glaudžiai bendradarbiauti derybų proceso metu, be kita ko, palaikydamos reguliarius ryšius su valstybių narių ekspertais ir atstovais Niujorke;

27) kiek tai įmanoma, prieš derybų posėdžius rengiamas Viešosios tarptautinės teisės darbo grupės posėdis, siekiant nustatyti pagrindinius klausimus, suformuluoti nuomones ir pateikti gaires, be kita ko, suformuluoti atitinkamai deklaracijas ir išlygas;

28) po kiekvieno derybų posėdžio Komisija informuoja (taip pat ir raštu) Viešosios tarptautinės teisės darbo grupę apie derybų rezultatus;

29) Komisija informuoja Tarybą ir konsultuojasi su Viešosios tarptautinės teisės darbo grupe visais svarbiais klausimais, kurie gali iškilti derybų metu.